

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628, 842, z 2014 r. poz. 805, 850, 1002, 1101 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 222) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 ww. ustawy). Plan sporządza się w celu utrzymania i przywrócenia do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jaroszewiec PLH120006 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

1) opis granic sporządzony w układzie współrzędnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych, i mapę obszaru,

2) ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru,

3) cele działań ochronnych,

4) określenie działań ochronnych,

5) wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru,

6) ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz określenie terminu jego sporządzenia.

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jaroszewiec PLH120006 rozpoczęły się w 2012 roku w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytet V.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Jaroszewiec PLH120006 został uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny.

Obszar obejmuje powierzchnię 584,81 ha i zlokalizowany jest w województwie małopolskim na terenie gmin: Olkusz i Klucze w powiecie olkuskim.

Przedmiotami ochrony w obszarze są: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*, 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, 1324 Nocek duży *Myotis myotis*.

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze oraz określono ich stan zachowania. W wyniku weryfikacji siedlisk przyrodniczych

z załącznika I Dyrektywy 2009/147/WE, siedlisko 6210 *Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea)* -z istotnymi stanowiskami storczyków zostało usunięte z listy przedmiotów ochrony. Do Standardowego Formularza Danych dodano natomiast siedlisko z oceną D 9180 *Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*, które w obszarze reprezentowane jest przez trzy niewielkie płyty zaklasyfikowane jako zespół Jaworzyny z języcznikiem zwyczajnym *Phyllitido-Aceretum*.

Uzupełniono również dane dotyczące innych ważnych gatunków roślin i zwierząt występujących w obszarze. Ponadto w wyniku weryfikacji zaktualizowano i poprawiono dane dotyczące ogólnej charakterystyki obszaru, powierzchni siedlisk, zagrożeń i literatury.

Głównymi zagrożeniami istniejącymi wskazanymi dla siedlisk: 9110 Kwaśne buczyny, 9130 Żyzne buczyny są wiatrołomy, które spowodowały w 2012 roku w zachodniej części Góry Stołowej, miejscowe naruszenie zwarcia poziomego drzewostanu.

W przypadku siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* wśród zagrożeń istniejących zidentyfikowano zagrożenia związane z uprawianiem wspinaczki na obszarze siedliska oraz zaśmiecanie powierzchni siedliska, które wpływa negatywnie na występowanie gatunków charakterystycznych dla siedliska oraz ogranicza powierzchnie skał pokrytych przez siedlisko. Kolejnym zidentyfikowanym zagrożeniem dla siedliska jest nagromadzenie materii organicznej w postaci dużych ilości suchych liści i gałęzi, które ograniczają rozwój roślin charakterystycznych dla siedliska, a także sukcesja drzew i krzewów oraz dominacja gatunków roślin zielnych innych niż charakterystyczne dla siedliska, które utrudniają lub wręcz uniemożliwiają rozwój gatunków charakterystycznych, powodując ich ustępowanie z arealu siedliska. Również wandalizm w postaci graffiti, rozpalania ognisk na formach skalnych, malowania farbami ścian skalnych wskazano jako zagrożenie dla siedliska.

Dla siedliska 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania, 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe oraz 9170 Grań środkowoeuropejski i subkontynentalny, a także dla nocka dużego nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących.

Wśród zagrożeń potencjalnych dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny i 9130 Żyzne buczyny wskazano na możliwość powiększenia obszaru górniczego na Górze Stołowej, co może negatywnie oddziaływać na stan siedlisk i gatunków podlegających ochronie poprzez zmniejszenie ich powierzchni oraz zmiany ich stanu wskutek ewentualnej wycinki i prac górniczych. Również ewentualne powiększenie terenu narciarskiego na Górze Stołowej mogłoby negatywnie wpłynąć na stan siedlisk i gatunków podlegających ochronie, głównie w wyniku zwiększenia presji turystycznej, zaśmiecania, wydeptywania. W planie wskazano również, że ewentualnym zagrożeniem są wszystkie działania ograniczające proces powstawania martwego drewna, oraz ewentualne wystąpienie wiatrołomów, które mogą naruszyć zwarcie poziome drzewostanu oraz pionową i przestrzenną strukturę płatów siedliska. Ponadto plan wśród innych zagrożeń potencjalnych dla tych siedlisk wymieniono ewentualną budowę gazociągu, który miałby przebiegać przez teren obszaru, powodując zmniejszenie powierzchni siedliska oraz zmiany stanu siedlisk wskutek wycinki drzewostanu. Jako zagrożenie potencjalne wskazano również niszczenie roślinności runa (w szczególności storczyków) w wyniku prac gospodarczych w sezonie wegetacyjnym.

W planie dla siedliska 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe wskazano, że potencjalnym zagrożeniem będzie powiększenie terenu narciarskiego na Górze Stołowej, co mogłoby negatywnie wpłynąć na stan siedlisk i gatunków podlegających ochronie,

głównie w wyniku zwiększenia presji turystycznej, zaśmiecania, wydeptywania itp. Ponadto prowadzenie prac gospodarczych prowadzących do nadmiernego zacienienia lub prześwietlenia. Jako zagrożenie potencjalne wskazano również niszczenie roślinności runa (w szczególności storczyków) w wyniku prac gospodarczych w sezonie wegetacyjnym.

Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny jako potencjalne zagrożenie wskazano wszystkie działania ograniczające proces powstawania martwego drewna oraz ewentualne wystąpienie wiatrolomów na większej powierzchni, która może naruszyć zwartość drzewostanu oraz pionową i przestrzenną strukturę płatów siedliska.

Ponadto dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* jako potencjalne zagrożenie wskazano ewentualne powiększenie terenu narciarskiego na Górze Stołowej, które mogłoby negatywnie wpłynąć na stan siedlisk i gatunków podlegających ochronie poprzez ich zniszczenie, głównie w wyniku przekształcenia terenu, zwiększenia presji turystycznej, zaśmiecania, wydeptywania itp. Również zagrożeniem dla siedliska może być palenie ognisk bezpośrednio pod ścianami skalnymi, zaśmiecanie, graffiti, oraz zmiany siedliskowe spowodowane wycinką drzew i odsłonięciem siedliska.

Dodatkowo dla wszystkich siedlisk jako zagrożenia potencjalne wskazano presją turystyczną, która może powodować m.in. wydeptywanie, zaśmiecanie, dewastację terenu w przypadku rozpraszania ruchu turystycznego poza wyznaczone ścieżki turystyczne, szlaki piesze i rowerowe. Zagrożeniem potencjalnym może być również zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego związane z niedalekim sąsiedztwem Górnośląskiego Obszaru Przemysłowego co może mieć negatywny wpływ na stopień wykształcenia, różnorodność gatunkową oraz kondycję szaty roślinnej poszczególnych siedlisk przyrodniczych na całym obszarze Jaroszwca.

Dla gatunku 1324 Nocek duży oraz dla siedliska 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania zidentyfikowano zagrożenie potencjalne związane z ewentualnymi zawałami, obsunięciami ziemi i skał, zamknięciem dostępu do niektórych partii jaskiń. Zmiany te mogą prowadzić do ograniczenia kubatury schronienia czy zmian mikroklimatu jaskiń. Również wskazanym zagrożeniem może być zbyt częsta penetracja jaskiń w okresie hibernacji czy nieprzemyślane prowadzona działalność eksploracyjna, która może prowadzić do wybudzeń nietoperzy ze stanu hibernacji lub pogorszenia warunków ich hibernacji. Ponadto celowe wybudzanie nietoperzy w okresie hibernacji, rozpalanie ognisk w pobliżu otworów jaskiń również może niekorzystnie wpływać na wymienione przedmioty ochrony. Również zagrożeniem wykazany w planie może być usuwanie drzew z najbliższego sąsiedztwa otworów jaskiń i zmiany otoczenia otworów jaskiń mogące utrudnić dołot do obiektu i zakłócać przebieg rojenia. Ponadto istotne, wielkopowierzchniowe wylesienia lub negatywne zmiany w strukturze drzewostanów w obrębie ostoi mogące ograniczyć areał optymalnych żerowisk nocka dużego.

W zarządzeniu wskazano również na cele działań ochronnych, którymi są:

Dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny:

- Stopniowa poprawa parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 w zakresie zmniejszenia udziału sosny oraz zwiększenia ilości martwego drewna do średniej 10-20 m³/ha.

- Utrzymanie stanu zachowania U1 poprzez popieranie naturalnego rozwoju drzewostanu (przy występowaniu sprzyjających warunków do naturalnego uzyskania stanu optymalnego siedliska jednak w okresie dłuższym niż 10 lat).

Dla siedliska 9130 Żyzne buczyny:

- Stopniowa poprawa parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 w zakresie zwiększenia ilości martwego drewna do średniej 10-20 m³/ha.

- Utrzymanie stanu zachowania U1 poprzez popieranie naturalnego rozwoju drzewostanu (przy występowaniu sprzyjających warunków do naturalnego uzyskania stanu optymalnego siedliska jednak w okresie dłuższym niż 10 lat).

- Zachowanie płatów z jaworem oraz jęczmikiem zwyczajnym.

Dla siedliska 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe:

- Stopniowa poprawa parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 poprzez poprawę warunków świetlnych runa (z uwagi na ocenę obniżoną ze względu na bardzo małą liczbę gatunków charakterystycznych).

- Utrzymanie stanu zachowania U2 z jednoczesnym dążeniem do stanu U1, poprzez popieranie naturalnego rozwoju drzewostanu (przy występowaniu sprzyjających warunków do naturalnego uzyskania stanu optymalnego siedliska jednak w okresie dłuższym niż 10 lat).

Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny:

- Stopniowa poprawa parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 poprzez: zmniejszenie udziału sosny z jednoczesnym preferowaniem gatunków grądowych oraz zwiększenie ilości martwego drewna .

- Utrzymanie stanu zachowania U2 z jednoczesnym dążeniem do stanu U1, poprzez popieranie naturalnego rozwoju drzewostanu (przy występowaniu sprzyjających warunków do naturalnego uzyskania stanu optymalnego siedliska jednak w okresie dłuższym niż 10 lat).

Dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*:

- Uzupełnienie stanu wiedzy na temat siedliska w obszarze oraz poprawę parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 poprzez poprawę warunków świetlnych i ograniczenie konkurencji ze strony krzewów w płatach o pogorszonych ocenach wskaźników

- Utrzymanie stanu zachowania siedliska w płatach z oceną FV.

Dla gatunku 1324 Nocek duży:

- Utrzymanie schronień zimowych w jaskiniach (ich kubatury i warunków mikroklimatycznych) w stanie zapewniającym optymalne warunki do hibernacji nietoperzy.

- Utrzymanie zadrzewień bezpośrednio sąsiadujących z jaskinią w odległości 50 m od otworu jaskini w stanie pozwalającym na swobodny dolot i niezakłócony przebieg rojenia.

- Utrzymanie obecnego arealu i zwartości terenów leśnych enklawy.

Dla siedliska 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania:

- Rozpoznanie stanu ochrony siedliska jaskiń stanowiących również hibernakulum nietoperzy. Zidentyfikowanie zagrożeń, ustalenie celów działań ochronnych oraz działań ochronnych na okres 10 lat.

W przypadku siedliska 6210 Murawy kserotermiczne wskazano na skorygowanie Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000 w zakresie usunięcia siedliska z listy przedmiotów ochrony.

W projekcie planu dla siedlisk leśnych zaplanowano również działania ochronne związane z przebudową drzewostanu, prowadzeniem bieżącej gospodarki leśnej, uwzględniającej działania zwiększające udział martwego drewna a także zachowanie najcenniejszych płatów żywej buczyny z występującym jaworem i jęczmikiem zwyczajnym. Ponadto zaplanowano również działania związane z miejscowym przeredzeniem drzewostanu w celu poprawy warunków świetlnych runa, co będzie sprzyjać rozwojowi charakterystycznych dla siedliska gatunków roślin. Zaplanowano również działania związane z usunięciem gatunków iglastych .

Dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* zaplanowano działania związane z usuwaniem nadmiaru zakrzewień, zalegającej martwej materii organicznej oraz utworzenie buforów ochronnych wokół skał w których prowadzona gospodarka leśna uwzględniałaby ochronę tego siedliska.

Ponadto dla nocka dużego oraz dla siedliska 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania zaplanowano działania związane z zabezpieczeniem zimowiska poprzez montaż w otworze Jaskini Twardej kraty uniemożliwiającej penetrację jaskini w okresie zimowym, który będzie konieczny jedynie w przypadku wyraźnego wzrostu presji ze strony człowieka i spadku liczebności nietoperzy. Zaplanowano również działania prowadzące do utrzymania zadrzewień w najbliższym sąsiedztwie jaskiń umożliwiających swobodny dolet i rojenie nietoperzy, oraz utrzymanie obecnego arealu i zwartości terenów leśnych, zwiększenia powierzchni drzewostanów o złożonej strukturze wiekowej i przestrzennej, zwiększenia udziału starych obumierających lub martwych drzew.

W projekcie planu dla siedlisk przyrodniczych zaplanowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony siedlisk leśnych oraz stanu ochrony siedliska 8310 i 8210.

W przypadku nocka dużego działania dotyczące monitoringu dotyczyłyby zimowego monitoringu populacji i stanu siedliska nietoperzy.

W projekcie zaplanowano również konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o siedlisku 9130 Żyzne buczyny, 9110 Kwaśne buczyny, 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe, poprzez wykonanie inwentaryzacji botanicznej i fitosocjologicznej.

Dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* zaplanowano weryfikację występowania i określenie stanu ochrony płatów siedliska.

Dodatkowo w przypadku siedliska 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania oraz 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* w planie wskazano na konieczność przeprowadzenia badań celem określenia stanu ochrony siedliska.

W celu identyfikacji ewentualnych zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 dokonano analizy zapisów obowiązujących dokumentów planistycznych Miasta i Gminy Olkusz oraz Gminy Klucze. Po analizie stwierdzono, że w momencie formułowania zarządzenia zapisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) nie stanowią znaczącego zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Jaroszowiec PLH120006. W odniesieniu do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (tj. dokumentów ogólnych określających jedynie politykę przestrzenną gminy) minimalizacja ewentualnego negatywnego wpływu na obszar Natura 2000 może być zrealizowana na etapie tworzenia mpzp lub ustalania warunków zabudowy dla konkretnego terenu. W związku z tym uznano, że nie ma potrzeby formułowania w zarządzeniu wskazania do zmian w tych dokumentach.

W efekcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla całości lub części obszaru Natura 2000 Jaroszowiec PLH120006, bowiem plan zadań ochronnych jest narzędziem wystarczającym do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Obwieszczenie o przystąpieniu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie do opracowywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jaroszowiec (znak pisma: OP-II.082.1.145.2012.MMi z dn. 21.11.2012 r.) zostało podane do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w dniach od 26.11.2012 r. do 17.12.2012 r. Obwieszczenie zostało wysłane do Burmistrza Miasta

i Gminy Olkusz oraz Wójta Gminy Klucze.

Realizując postanowienia art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie umożliwił zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Jaroszwiec PLH120006, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. W tym celu podjęto wieloetapowe działania z udziałem społeczeństwa. W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych dokonano identyfikacji podmiotów potencjalnie zainteresowanych opracowaniem planu: właścicieli gruntów, podmioty związane z ochroną obszaru oraz z jego gospodarczym wykorzystaniem, lokalne samorządy, organizacje pozarządowe. Proces komunikacji ze społeczeństwem odbywał się m.in. poprzez spotkania konsultacyjne.

W dniu 27.10.2012 r. w Golczowicach zorganizowano pierwsze spotkanie z osobami zainteresowanymi opracowywaniem planu. Spotkanie miało na celu: przekazanie informacji o rozpoczęciu prac nad planem zadań ochronnych, danych na temat sieci Natura 2000 i przedmiotów ochrony w obszarze Jaroszwiec, przedstawienie harmonogramu prac, utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy.

W dniu 26.04.2013 r. w Krzeszowicach zorganizowano drugie spotkanie z osobami zainteresowanymi opracowywaniem planu. Spotkanie miało na celu: zaprezentowanie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Jaroszwiec PLH120006, a w szczególności wyników prac terenowych, wyznaczonych celów ochrony, zidentyfikowanych zagrożeń oraz propozycji rodzaju i zakresu działań ochronnych.

W dniu 07.04.2014 r. w Krakowie zorganizowano spotkanie przedstawicieli Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Nadleśnictwa Olkusz. Celem spotkania było skonsultowanie proponowanych zapisów do projektu planu zadań ochronnych z uwzględnieniem zapisów Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Olkusz na lata 2012 – 2021.

W dniu 19.12.2014 r. w Kluczach zorganizowano kolejne spotkanie z osobami zainteresowanymi opracowywaniem planu. Spotkanie miało na celu: zaprezentowanie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jaroszwiec PLH120006 wraz z wprowadzonymi zmianami, odnoszącymi się przede wszystkim do granic chronionych siedlisk i ich powierzchni oraz polegającymi na usunięciu z przedmiotów ochrony siedliska 6210 Murawy kserotermiczne (brak w obszarze reprezentatywnych płatów tego siedliska), a także wprowadzeniu z oceną D siedliska 9180 jaworzyny i lasy klonowo - lipowe na stokach i zboczach (siedlisko w trakcie okresu obowiązywania planu zadań ochronnych wymaga dokładnego rozpoznania).

W trakcie spotkań członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy zgłosili uwagi, które zostały przeanalizowane podczas opracowania dokumentacji planu.

Następnie, zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1-5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, w dniu 27.01.2015 r. ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie informujące o możliwości zapoznania się oraz składania uwag i wniosków do projektu zarządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jaroszwiec PLH120006. Obwieszczenie zostało podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie w terminie 27.01.-17.02.2015 r. oraz tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Klucze w dniach 27.01.-17.02.2015 r., Urzędu Miasta i Gminy Olkusz w dniach 27.01.-17.02.2015 r.

Obwieszczenie zostało opublikowane również poprzez umieszczenie w prasie o zasięgu regionalnym – Gazecie Wyborczej Komunikaty Kraków – w dn. 27.01.2015 r. Projekt zarządzenia i planu zadań ochronnych zostały umieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej oraz były dostępne w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie.

W wyznaczonym terminie wpłynęły uwagi i wnioski, które zostały rozpatrzone według zestawienia w tabeli:

Podmiot zgłaszający i data	Uwaga lub wniosek	Sposób rozpatrzenia
<p>Nadleśnictwo Olkusz 04.02.2015 r.</p>	<p>Uwaga wniesiona do załącznika nr 5 projektu zarządzenia <i>Działania ochronne i monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i>. Nadleśnictwo Olkusz wniosło o zmianę lub całkowite usunięcie zapisu dotyczącego zwiększania ilości martwego drewna stopniowo do ilości średnio ok. 20 m³/ha. Według Nadleśnictwa nie jest możliwe aby w pierwszym dziesięcioleciu uzyskać taką ilość martwego drewna w przeliczeniu na 1 ha powierzchni skoro dotychczas dwie enklawy (Góry Stołowe i Góra Januszkowa) były jako projektowane rezerваты przyrody a trzecia enklawa Pazurek, została uznana rezerwatem latem 2009 r.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. W projekcie zarządzenia w załączniku nr 5 projektu zarządzenia <i>Działania ochronne i monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i> zmieniono zapis działania dotyczący zwiększenia ilości martwego drewna wskazując, że należy prowadzić bieżącą gospodarkę leśną, ze szczególnym uwzględnieniem działań zwiększających udział martwego drewna wielkogabarytowego w wyniku wydzielania się w trakcie naturalnych procesów przyrodniczych stopniowo do ilości średnio 10-20 m³/ha. Zapis dotyczy jedynie drzewostanów gospodarczych, nie dotyczy powierzchni siedlisk w rezerwacie przyrody „Pazurek”. Na skutek dokonania powyższej zmiany w załączniku nr 5 projektu zarządzenia, analogicznie zmieniono zapisy dla siedlisk leśnych w załączniku nr 4 <i>Cele działań ochronnych</i>.</p>
<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach 04.02.2015 r.</p>	<p>Uwaga wniesiona do załącznika nr 5 projektu zarządzenia <i>Działania ochronne i monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i>. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach wniosła uwagę, aby usunąć zdanie „Działanie do wykonania w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych” w działaniach ochronnych określonych dla przedmiotów ochrony będących leśnymi siedliskami przyrodniczymi tj. 9110 Kwaśne buczyny – działanie 2 „Zwiększenie ilości martwego drewna w siedlisku 9110”; 9130 Żyzne buczyny – działanie 4 „Gospodarka leśna w siedlisku 9130”; 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe – działanie 6 „Zwiększenie ilości martwego drewna w siedlisku 9150”; 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny – działanie 8 „Zwiększenie ilości martwego drewna w siedlisku 9150”. W trakcie wcześniejszych konsultacji zapis dotyczący działania w zakresie zwiększania</p>	<p>Uwaga uwzględniona w części. W projekcie zarządzenia w załączniku nr 5 projektu zarządzenia <i>Działania ochronne i monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i> zmieniono zapis działania dotyczący zwiększenia ilości martwego drewna wskazując, że należy prowadzić bieżącą gospodarkę leśną, ze szczególnym uwzględnieniem działań zwiększających udział martwego drewna wielkogabarytowego w wyniku wydzielania się w trakcie naturalnych procesów przyrodniczych stopniowo do ilości średnio 10-20 m³/ha. Nie jest natomiast możliwe usunięcie z projektu zarządzenia zdania: „Działanie do wykonania w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych”, gdyż zarówno w projekcie zarządzenia jak i w dokumentacji planu zadań ochronnych należy określić termin wykonania działania. Wynika to z zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r.</p>

	<p>ilości martwego drewna brzmiał następująco: Prowadzenie bieżącej gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem działań zwiększających udział martwego drewna do ilości średnio 20m³/ha.</p> <p>Dodanie w treści działania zdania nakazującego wykonanie czynności w terminie obowiązywania planu zadań ochronnych powoduje, iż właściwy stan siedlisk nie zostanie osiągnięty w wyznaczonym terminie przy stosowaniu nieinwazyjnych metod tj. pozostawianiu drzew do naturalnej śmierci. Średnia miąższość drzew martwych leżących i stojących na terenie RDLP w Katowicach wynosi 6,3 m³/ha według danych z Wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów, lata 2005-2009). Osiągnięcie poziomu 20m³/ha martwego drewna, nawet przy założeniu, że aktualnie jego miąższość w obszarze Natura 2000 Jaroszwiec jest wyższa niż średnia dla RDLP, w zależności od fazy rozwojowej drzewostanu, wymagać będzie dłuższego czasu niż okres obowiązywania planu zadań ochronnych.</p> <p>Doprecyzowanie uwag w dniu 23.03: wniosek o dodanie do działania jw. dla siedliska 9130 sformułowania związanego z prowadzeniem <u>bieżącej</u> gospodarki leśnej oraz o usunięcie zapisu dla siedliska 9170 wskazującego na naturalne odnowienie, gdyż w okresie obowiązywania planu z uwagi na zaplanowane zabiegi i wiek drzewostanu, nie będą inicjowane i wykonywane prace zmierzające do wytworzenia naturalnego odnowienia.</p>	<p>w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 ze zm.).</p> <p>Dodatkowo dla siedliska 9130 dodano sformułowanie związane z prowadzeniem bieżącej gospodarki leśnej, a dla siedliska 9170 usunięto zapis wskazujący na naturalne odnowienie drzewostanu.</p>
<p>Departament Zarządzania Zasobami Przyrody Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 17.02.2015 r.</p>	<p>Uwaga wskazująca, że do czasu zmiany SDF winien znaleźć się zapis o konieczności usunięcia siedliska 6210 z listy przedmiotów ochrony obszaru, a po zmianie SDF należy dokonać weryfikacji projektu zarządzenia i dokumentacji PZO.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>W całym zarządzeniu wprowadzono dodatkowe zapisy informujące o konieczności usunięcia siedliska 6210 z listy przedmiotów ochrony obszaru.</p>
	<p>Uwaga wskazująca, że w załączniku nr 3 projektu zarządzenia, w zagrożeniu istniejącym <i>L10 Imne naturalne katastrofy</i> dla siedlisk 9110 Kwaśne buczyny, 9130 Żyzne buczyny wskazano wiatrołomy, które wystąpiły w 2012 roku w zachodniej części Góry Stołowej na znacznej powierzchni i spowodowały miejscowe naruszenie zwartości drzewostanu. W ocenie GDOŚ należy doprowadzić zapisy do postaci: (...)zmianę zwarcia drzewostanu(...) (wskazane jest też określenie czy chodzi o zwarcie poziome oraz określenie jego poziomu, tj. przerywane, luźne itd.).</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W przedmiotowym opisie zagrożenia <i>L10 Imne naturalne katastrofy</i> w załączniku nr 3 projektu zarządzenia dokonano zmiany. Po zmianach opis zagrożenia otrzymał brzmienie: „Wiatrołomy, które wystąpiły w 2012 roku w zachodniej części Góry Stołowej na znacznej powierzchni spowodowały miejscowe naruszenie zwarcia poziomego drzewostanu”.</p>
	<p>W załączniku nr 3 projektu zarządzenia w zagrożeniu potencjalnym <i>L10 Imne naturalne katastrofy</i> dla siedlisk 9110 Kwaśne buczyny,</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>W przedmiotowym opisie zagrożenia <i>L10 Imne naturalne katastrofy</i> dla siedlisk</p>

<p>9130 Żyzne buczyny wskazano, że ewentualne wystąpienie wiatrołomów na większej powierzchni może naruszyć zwartość drzewostanu oraz pionową i przestrzenną strukturę płatów siedlisk. Według GDOŚ parametry struktury takie jak: zwarcie, formy zmieszania, czy przestrzenny układ płatów stanowią elementy opisowe drzewostanu, które podlegają zmianom w wyniku naturalnych procesów dojrzwania, rozpadu i odnowienia drzewostanu – należy rozważyć, czy ujmowanie ich jako zagrożenia jest właściwe.</p>	<p>9110 Kwaśne buczyny, 9130 Żyzne buczyny dokonano zmiany wskazując, że ewentualne wystąpienie wiatrołomów na większej powierzchni może naruszyć zwarcie poziome drzewostanu oraz pionową i przestrzenną strukturę płatów siedlisk.</p>
<p>Uwaga wskazująca, że w projekcie zarządzenia w załączniku nr 4 dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny oraz 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny jako cel wskazano stopniową poprawę parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 w zakresie zmniejszenia udziału sosny oraz zwiększenia ilości martwego drewna do średniej 20 m³/ha. Według GDOŚ należy wskazać docelowy udział gatunku (w perspektywie 10. letniej), gdyż bez jego określenia cel jest nieweryfikowalny. Analogiczne pytanie do dokumentacji planu do celów.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Według Dyrekcji przedmiotowy cel działań ochronnych na skutek uwagi GDOŚ otrzymał brzmienie: „Stopniowa poprawa parametru struktura i funkcje do stanu co najmniej U1 w zakresie zmniejszenia udziału sosny na możliwie największym poziomie w ramach planowanych zabiegów gospodarczych ...” w którym nie podano docelowego udziału gatunków w tym zmniejszającego się udziału sosny. Według Regionalnej Dyrekcji nie jest możliwe podanie docelowego udziału gatunku. Zgodnie z opisanymi taksacyjnymi w wielu oddziałach udział gatunków iglastych jest różny, co jest związane z różnymi czynnikami. Nie jest możliwe zatem podanie precyzyjnie docelowego udziału, gdyż gatunki iglaste występują w oddziałach w różnej fazie rozwojowej, w drzewostanach o różnych cechach, co determinuje wykonanie różnych zabiegów gospodarczych o różnej intensywności zabiegu. Odnosząc się do ilości martwego drewna w trakcie analizy planu z pracownikami Administracji Lasów Państwowych ustalono ilość martwego drewna na poziomie średnio 10-20 m³/ha, przy czym dla grądu nie określono ilości martwego drewna z uwagi na fakt, iż w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych plan urządzenia lasu przewiduje jedynie działania trzebieży, ponadto z uwagi na wiek drzewostanu i skład gatunkowy z dominującymi gatunkami iglastymi oraz z uwagi na konieczność pozostawiania martwego drewna wyłącznie liściastego nie jest możliwe osiągnięcie poziomu 10-20 m³/ha w okresie obowiązywania planu.</p>
<p>Uwaga wskazująca, że w projekcie zarządzenia w załączniku nr 4 <i>Cele działań ochronnych</i> dla gatunku nocek duży wskazano jako cele: utrzymanie schronień zimowych w jaskiniach (ich kubatury i warunków mikroklimatycznych) w stanie</p>	<p>Uwagę uwzględniono W projekcie zarządzenia w załączniku nr 4 <i>Cele działań ochronnych</i> dla gatunku nocek duży, zgodnie z uwagą dokonano zmiany zapisu wskazując, że chodzi o utrzymanie obecnego areálu i zwarcia poziomego</p>

<p>zapewniającym optymalne warunki do hibernacji nietoperzy, utrzymanie zadrzewień bezpośrednio sąsiadujących z jaskinią w stanie pozwalającym na swobodny dolot i niezakłócony przebieg rojenia oraz utrzymanie obecnego arealu i zwartości terenów leśnych enklawy.</p> <p>Według GDOŚ określenie „zadrzewień bezpośrednio sąsiadujących z jaskinią” jest mało precyzyjne, proszę o wskazanie, czy chodzi o 10, 20, 50, czy też 200m od wylotu. Ponadto w naukach leśnych nie funkcjonuje określenie zwartość drzewostanów, tym samym nie jest jasne, czy chodzi o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie zwarcia drzewostanu na określonym poziomie – jeżeli tak to proszę wskazać planowane do utrzymania minimalne zwarcie drzewostanu; - uniknięcie zamiany gruntów leśnych na inne użytki (np. zabudowa) – w takim wypadku sugeruję o wskazanie tego wprost. 	<p>terenów leśnych.</p> <p>W przypadku sformułowania „zadrzewienia bezpośrednio sąsiadujące z jaskinią” Dyrekcja dokona zmiany wskazując, że chodzi o zadrzewienia w odległości 50 m od jaskini. Jest to związane z działaniem nr 14 <i>Utrzymanie zadrzewień w najbliższym sąsiedztwie jaskiń umożliwiające swobodny dolot i rojenie</i>, w którym ekspert w ocenie dla nocka dużego wskazał na zadrzewienia w odległości 50 m od otworu jaskini.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5: w działaniu dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny pn.: Przebudowa drzewostanu w płatach siedliska 9110, wskazano na usunięcie nadmiaru sosny z drzewostanu do udziału zgodnego z siedliskiem. GDOŚ proponuje precyzyjne wskazanie tego udziału, jak będzie oceniana realizacja działania ochronnego w trakcie jego monitoringu, skoro założenia są nieprecyzyjne?</p> <p>Ponadto w obszarze wdrażania wskazano oddziały 112a i 112cZ dostępnych informacji nie wynika, aby rezerwat „Pazurek” posiadał ustanowiony plan ochrony lub zadania ochronne - na jakiej zatem podstawie działanie będzie prowadzone w jego granicach? Analogicznie również w przypadku działania „Zwiększenie ilości martwego drewna w siedlisku 9110”. Analogiczne pytania do dokumentacji.</p>	<p>Uwaga w części uwzględniona</p> <p>Według Dyrekcji przedmiotowe działanie ochronne uwzględniając sugestie GDOŚ powinno otrzymać brzmienie wskazujące na usuwaniu nadmiaru sosny „... na możliwie największym poziomie w ramach planowanych zabiegów gospodarczych ...”. Nie jest możliwe podanie docelowego udziału gatunku. Zgodnie z opisami taksacyjnymi w wielu oddziałach udział gatunków iglastych jest inny w różnym wieku. Gatunki iglaste występują w oddziałach w różnej fazie rozwojowej, o różnych cechach drzewostanu, co determinuje wykonanie różnych zabiegów gospodarczych o różnej intensywności zabiegu.</p> <p>Zapis dotyczący martwego drewna rozszerzono o wskazanie dotyczące drewna wielkogabarytowego wydzielającego się w trakcie naturalnych procesów przyrodniczych stopniowo do ilości średnio 10-20 m³/ha. W rezerwacie przyrody „Pazurek” będą zachodziły naturalne procesy przyrodnicze prowadzące do zwiększenia ilości martwego drewna.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5: w działaniu dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny pn: <i>Utrzymanie integralności terenów leśnych</i>, jako podmioty odpowiedzialne za wdrażanie wskazano jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawującego nadzór nad obszarem Natura 2000. Zapis w obecnej formie wymaga wprowadzenia zmian. Należy doprecyzować role podmiotów, gdyż obecnie odpowiadają one za jego realizację solidarnie.</p> <p>W działaniu wskazano również, że wszelkie nowe inwestycje realizowane na terenach</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona</p> <p>Działanie dotyczące utrzymania integralności terenów otwartych będzie realizowane poprzez kontrolowanie rozwoju zabudowy, terenów przemysłowych oraz inwestycji liniowych. Zadanie to będzie realizowane przez RDOŚ w Krakowie i jednostki samorządu terytorialnego w ramach procedur ocen strategicznych, ocen oddziaływania na środowisko i na obszar Natura 2000. Projekt zarządzenia wskazuje dla siedliska 9110 zagrożenia potencjalne związane są z powiększeniem obszaru górniczego,</p>

<p>leśnych obszarów wpływające na integralność terenów leśnych i ich powierzchnię powinny podlegać procedurze oceny oddziaływania. Zdaniem GDOŚ kwestie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko zostały uregulowane w przepisach odrębnych, stąd nie można powielać tych kwestii (lub wykroczać poza ustawowy zakres) w planie zadań ochronnych.</p>	<p>budową gazociągu i ewentualnym powiększeniem terenu narciarskiego. Według Dyrekcji przedmiotowy zapis nie powiela, a wskazuje na konieczność wykonania analizy przestrzennej i właściwych procedur ocenowych. Przedmiotowy zapis nie zastępuje procedur „ocenowych” i przepisów z tym związanych. Przedmiotowy zapis wynika również z doświadczeń związanych z planowaną realizacją inwestycji na obszarze Natura 2000, podczas których wybierano warianty nie w oparciu o procedury ocenowe, a biorąc pod uwagę strukturę własności terenu i możliwość późniejszej realizacji inwestycji (np. jeden właściciel Skarb Państwa, a nie wielu właścicieli prywatnych). Według RDOŚ plan zadań ochronnych na pewno nie jest dokumentem, który będzie zastępował obowiązujące normy prawne, jest raczej dokumentem wskazującym na zagrożenia, działania czy osiągnięcie określonego celu przyrodniczego, czyli bardziej „przewodnikiem” w gospodarowaniu na obszarach Natura 2000, stąd też zapis wskazujący na kontrolowanie rozwoju zabudowy poprzez analizy przestrzenne i procedury ocenowe.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i>, w działaniu dla siedliska 9130 Żyzne buczyny pn: „Gospodarka leśna w siedlisku 9130” wskazano na prowadzenie bieżącej gospodarki leśnej, w okresie od 1 września do końca lutego. Zapytano na jakiej podstawie wprowadza się takie ograniczenie, skoro nie wskazano, aby gospodarka prowadzona w innych terminach stanowiła zagrożenie dla przedmiotu ochrony? Ponadto w obszarze wdrażania zaznaczono płaty w oddziałach 112a i 112c. Z dostępnych informacji nie wynika, aby rezerwat przyrody „Pazurek” posiadał ustanowiony plan ochrony lub zadania ochronne – na jakiej zatem podstawie działania będzie prowadzone w jego granicach? Ponadto w działaniu wskazano, że ograniczone działania prowadzić należy również w strefie buforowej o szerokości równej wysokości drzewostanu wokół płatów z jaworem. Zwrócono uwagę, że lokalizacji tych płatów nie określono w załączniku nr 6 do zarządzenia, ani w pozostałych jego częściach.</p>	<p>Uwaga uwzględniona W działaniu dla siedliska 9130 Żyzne buczyny pn: „Gospodarka leśna w siedlisku 9130” pozostawiono zapis wskazujący na prowadzenie bieżącej gospodarki leśnej, w okresie od 1 września do końca lutego. Przedmiotowy termin związany jest z potrzebą ograniczenia uszkodzenia runa w związku z potencjalnym występowaniem storczyków na siedlisku, które ma „tendencje” do występowania storczyków i gatunków ciepłolubnych. W załączniku nr 3 określono zagrożenie dla siedliska 9110, 9130 i 9150. Ponadto po analizie uwagi dodano zagrożenie związane z niszczeniem runa leśnego (w szczególności storczyków) w wyniku prac gospodarczych w sezonie wegetacyjnym. Uwzględniono obszar rezerwatu przyrody w brzmieniu działania ochronnego. Odnosząc się do dalszej części uwagi w zarządzeniu wskazano płaty z jaworem występujące w pododdziałach 50m, 50l (płat 109a usunięto, gdyż znajduje się w rezerwacie przyrody).</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne</i></p>	<p>Uwaga uwzględniona. Poprawiono zapis obszaru wdrażania dla</p>

<p><i>i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w działaniu dla siedliska 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe pn Przerzedzenie drzewostanu jako obszar wdrażania wskazano stanowiska określone na podstawie inwentaryzacji (w ramach działania). Według GDOŚ lokalizacja została określona nieprecyzyjnie.</i></p>	<p>działania <i>Przerzedzenie drzewostanu</i> wskazując, że stanowiska zostaną określone na podstawie inwentaryzacji (w ramach działania nr 20. Inwentaryzacja botaniczna i fitosocjologiczna).</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.</i> W działaniu dla siedliska 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe pn. Zwiększenie ilości martwego drewna w siedlisku 9150, jako obszar wdrażania wskazano wszystkie płyty siedliska zaznaczone na mapie stanowiącej załącznik nr 6. Z dostępnych informacji nie wynika jednak, aby rezerwat Pazurek posiadał ustanowiony plan ochrony lub zadania ochronne – na jakiej zatem podstawie działanie będzie prowadzone w jego granicach?</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona W projekcie zarządzenia w załączniku nr 6 wskazano załączniki mapowe podające lokalizację obszarów wdrażania działań ochronnych. W załączniku tym wskazano, że siedlisko 9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe występuje na niewielkiej powierzchni w oddziale 12a na Januszkowej Górze, w pododdziałach 66a i c, 65c i d na Górze Stołowej i w pododdziale 113b, 109a, 110a i c, 108f, 104b, 105a i b, 106c, 103f, 102g i h w Pazurku. Plan ochrony dla rezerwatu Pazurek nie został wykonany. W rezerwacie przyrody Pazurek nie będą realizowane działania gospodarcze. W wyniku uwagi zapis dotyczący zwiększenia ilości martwego drewna został zmieniony: „Prowadzenie bieżącej gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem działań zwiększających udział martwego drewna...” rozszerzono o zapis wskazujący, że należy uwzględnić zwiększenie udziału martwego drewna wielkogabarytowego w wyniku wydzielania się w trakcie naturalnych procesów przyrodniczych, co będzie determinowało proces zwiększenia ilości martwego drewna. W takiej formie działanie to będzie również odnosiło się do rezerwatu Pazurek.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w działaniu dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny pn. Przebudowa drzewostanu w płatach siedliska 9170</i> wskazano na sukcesywne usuwanie gatunków iglastych na możliwie największym poziomie w ramach planowanych zabiegów gospodarczych. W uwadze zaproponowano precyzyjne wskazanie tego udziału, jak będzie oceniana realizacja działania ochronnego w trakcie jego monitoringu, skoro założenia są nieprecyzyjne. Jako obszar wdrażania wskazano płyty, w których występuje nadmiar sosny, w szczególności w wydzieleniach 11a, 12a oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe podanie docelowego udziału gatunku. Zgodnie z opisami taksacyjnymi w wielu oddziałach udział gatunków iglastych jest inny w różnym wieku. Nie jest możliwe podanie precyzyjnie docelowego udziału, gdyż gatunki iglaste występują w oddziałach w różnej fazie rozwojowej, o różnych cechach drzewostanu co determinuje wykonanie różnych zabiegów gospodarczych o różnej intensywności zabiegu. Ponadto zapis działania <i>Przebudowa drzewostanu w płatach siedliska 9170</i> dotyczącego odnowienia zostanie zmieniony poprzez usunięcie zapisu wskazującego na nasadzenia i wykorzystanie odnowienia naturalnego z uwagi na fazę rozwojową drzewostanu. W okresie obowiązywania planu w siedlisku planuje się jedynie zabieg</p>

<p>nr 6. Poproszono o wskazanie wszystkich płatów z tego typu z nadmiarem sosny, brak takiego wskazania będzie skutkował uznaniowością podczas kwalifikowania danej lokalizacji do podjęcia działań ochronnych. W przypadku niewystąpienia naturalnego odnowienia, w działaniu zaplanowano aby w miarę potrzeby dla uzupełnienia luk w drzewostanie wykonać nasadzenia graba, dębu i buka, wraz z gatunkami domieszkowymi zgodnymi z siedliskiem, zgodnie z wypracowanymi zasadami gospodarki leśnej. Według GDOŚ z zapisów pośrednio wynika, że powierzchnie po usuniętych gatunkach iglastych powinny zostać pozostawione do naturalnego odnowienia, czy takie jest zamierzenie autora? Należy uzupełnić opis działania ochronnego tak, by był jednoznaczny.</p>	<p>trzebieży bez konieczności nasadzeń. Natomiast wiek drzewostanu i rodzaj planowanych zabiegów uniemożliwia odnowienie naturalne drzewostanu.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i>, w działaniu dla 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny pn. <i>Zwiększenie ilości martwego drewna w siedlisku 9170</i> wskazano prowadzenie bieżącej gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem działań zwiększających udział martwego drewna gatunków liściastych z sukcesywnym usuwaniem posuszu iglastego. Według GDOŚ należy wskazać docelowy udział martwego drewna, którego osiągnięcie planuje się w ramach realizacji działania, jak będzie oceniana realizacja działania ochronnego w trakcie jego monitoringu, skoro założenia są nieprecyzyjne.</p>	<p>Uwaga nie uwzględniona W trakcie analizy planu z pracownikami Administracji Lasów Państwowych ustalono ilość martwego drewna na poziomie średnio 10-20 m³/ha. Ilość ta określona dla pozostałych siedlisk leśnych, nie jest możliwa do uzyskania na siedlisku grądu w okresie obowiązywania planu. Powodem jest wiek drzewostanu i skład gatunkowy z dominującymi gatunkami iglastymi oraz konieczność pozostawiania martwego drewna liściastego, a usuwania drewna gatunków iglastych. W okresie obowiązywania planu zadań ochronnych plan urządzenia lasu w siedlisku grądu przewiduje jedynie działania trzebieży. Zapis po zmianach otrzyma brzmienie: Prowadzenie bieżącej gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem działań zwiększających udział martwego drewna wielkogabarytowego gatunków liściastych w wyniku wydzielania się dzięki naturalnym procesom przyrodniczym z sukcesywnym usuwaniem posuszu iglastego.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia, do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i>. W działaniu dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilla caulescens</i> pn. Usunięcie nadmiaru krzewów oraz martwej materii organicznej w podmiotach odpowiedzialnych za wykonanie działania wskazano Nadleśnictwo Olkusz we współpracy ze sprawującym nadzór nad obszarem. Według GDOŚ należy doprecyzować role podmiotów, gdyż obecnie odpowiadają one za realizację działania solidarnie. Analogiczna uwaga do</p>	<p>Uwaga w części uwzględniona W działaniu pn. Usunięcie nadmiaru krzewów oraz martwej materii organicznej, jako podmiot odpowiedzialny został wskazany sprawujący nadzór nad obszarem po uzgodnieniu z Nadleśnictwem Olkusz. Proponujemy pozostawienie tego zapisu w obecnym brzmieniu. W przypadku działania „Utworzenie buforów wokół skał” wskazano Nadleśnictwo Olkusz jako zarządzającego terenem i sprawującego nadzór nad gospodarką leśną. Dokonano zmiany działania „Usunięcie nadmiaru krzewów oraz martwej materii organicznej” wskazując, że ewentualny plan wycinki należy opracować po ekspertyzie</p>

<p>działania „Utworzenie buforów wokół skał”, gdzie również w takiej formie wskazano podmiot odpowiedzialny za wykonanie działania.</p> <p>Ponadto jako obszar wdrażania działania wskazano płaty, w których występuje nadmiar zakrzewień w wydzieleniach 12a, 66a, 108f, 12a, 49g, 112i oraz płaty, w których występuje nadmiar martwej materii w wydzieleniach 12a, 12a, 49g, 112i oznaczonych na mapie stanowiącej załącznik nr 6. Według GDOŚ z dostępnych informacji nie wynika, aby rezerwat Pazurek posiadał ustanowiony plan ochrony lub zadania ochronne - na jakiej zatem podstawie działania będzie prowadzone w jego granicach?</p>	<p>specjalisty fitosocjologa i botanika. Plan ten będzie uwzględniał mikrosiedliska i cele ochrony rezerwatu przyrody „Pazurek” tak, aby nie usuwać roślinności z cennych mikrosiedlisk. Wykonanie ewentualnych zabiegów wynikających z ekspertyzy w rezerwacie „Pazurek” będzie wymagało sporządzenia planu zadań dla rezerwatu przyrody.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.</i></p> <p>W działaniu dla siedliska 8310 Jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania pn. Utrzymanie otoczenia jaskiń, jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania wskazano sprawującego nadzór nad obszarem we współpracy z Nadleśnictwem Olkusz. Według GDOŚ zapis w obecnej formie wymaga wprowadzenia zmian: należy doprecyzować role podmiotów, gdyż obecnie odpowiadają one za realizację działania solidarnie.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>W projekcie zarządzenia, w załączniku nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania</i> w działaniu dla siedliska 8310 Jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania pn. „Utrzymanie otoczenia jaskiń” jako podmiot odpowiedzialny za realizację zadania zostało wskazane Nadleśnictwo Olkusz, dodatkowo wskazano również, że na terenie rezerwatu przyrody „Pazurek” Nadleśnictwo będzie realizowało zadanie w uzgodnieniu ze sprawującym nadzór nad obszarem. Z uwagi na fakt, iż zarządzającym terenem jest Nadleśnictwo Olkusz i na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, na którym znajduje się obszar Natura 2000, zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu, jako podmiot odpowiedzialny zostało wpisane Nadleśnictwo Olkusz. Z uwagi na fakt, iż organem sprawującym nadzór nad rezerwatem przyrody jest regionalny dyrektor ochrony środowiska wpisano konieczność uzgodnienia działań na terenie rezerwatu z regionalnym dyrektorem. Dodatkowo informujemy, że dla terenu rezerwatu przyrody plan ochrony sporządza regionalny dyrektor ochrony środowiska lub po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem zarządzający rezerwatem albo sprawujący nadzór nad rezerwatem. W przypadku planu zadań dla rezerwatu przyrody sporządza je sprawujący nadzór nad rezerwatem.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia, do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.</i></p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W załączniku nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania,</i></p>

<p>W działaniu dla gatunku nocek duży pn.: „Utrzymanie zadrzewień w najbliższym sąsiedztwie jaskiń umożliwiające swobodny dolot i rojenie” wskazano, aby w promieniu 50 m od otworów jaskiń utrzymać zwartość koron drzew. Według GDOŚ zapis ma charakter uznaniowy, należy wskazać graniczną dopuszczalną wartość/opis zwarcia drzewostanu z jednoznacznym wskazaniem, czy chodzi o zwarcie poziome.</p> <p>Ponadto w kolejnym działaniu pn „Utrzymanie obecnego arealu i zwartości terenów leśnych enklaw”, wskazano, aby w gospodarce leśnej ostoi należy dążyć do utrzymania jak największej powierzchni drzewostanów liściastych, zwiększenia powierzchni drzewostanów o złożonej strukturze wiekowej i przestrzennej, zwiększenia udziału starych, obumierających lub martwych drzew.</p> <p>Według GDOŚ zapisy mają bardzo ogólny charakter, skutkiem czego monitoring realizacji działania ochronnego będzie miał charakter uznaniowy; jeśli zapisy mają zawierać dotychczasowe założenia to sugeruje wskazanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koniecznej do utrzymania powierzchni drzewostanów liściastych, - wskazanie powierzchni drzewostanów o złożonej strukturze, - co należy rozumieć jako złożoną strukturę przestrzenną i wiekową, - jaki jest docelowy udział starych, obumierających lub martwych drzew (które drzewa kwalifikują się jako stare?). 	<p>w działaniu dla gatunku nocek duży pn: „Utrzymanie zadrzewień w najbliższym sąsiedztwie jaskiń umożliwiające swobodny dolot i rojenie” dokonano zmiany wskazując, aby w odległości od 25 m do 50 m od otworów jaskiń utrzymać co najmniej luźne zwarcie koron drzew. Wycinka drzew czy krzewów, powinny być poprzedzone nasadzeniami lub obsiewem młodych drzew i krzewów, uzupełniających luki, tak by nie dopuścić do nadmiernego rozluźnienia zwarcia koron drzew.</p> <p>Działanie ochronne pn. „Utrzymanie obecnego arealu i zwartości terenów leśnych enklaw” po uwadze otrzyma brzmienie: W gospodarce leśnej ostoi należy dążyć do realizacji działań prowadzących do wytworzenia drzewostanów zgodnym z siedliskiem, zwiększenia powierzchni drzewostanów o złożonej strukturze wiekowej i przestrzennej w stosunku do obecnej powierzchni takich drzewostanów w planie urzędzenia lasu, zwiększenia udziału drzew martwych i obumierających.</p> <p>Zwiększenie udziału drzew martwych i obumierających zakładają też działania dla siedlisk leśnych, gdzie podano docelową ilość martwego drewna, jaką należy osiągnąć po 10 latach. Większość drzewostanów w obszarze jest siedliskami przyrodniczymi, więc działania dla siedlisk i dla nietoperzy korespondują ze sobą.</p> <p>W ocenie RDOŚ założone w zarządzeniu cele ochrony zakładają utrzymanie aktualnego stanu ochrony ze stopniową poprawą pewnych elementów w siedliskach leśnych z uwagi na okres obowiązywania planu zadań ochronnych, który dla kształtowania siedlisk leśnych jest niewystarczający do spowodowania poprzez gospodarkę istotnych zmian.</p> <p>Odnosnie powierzchni siedlisk, w związku z wątpliwościami co do ostatecznego występowania buczyn zaplanowano działanie polegające na ich dokładnej inwentaryzacji, w wyniku której mogą ulec zmianie powierzchnie siedlisk wskazane w planie zadań ochronnych.</p> <p>Złożona struktura przestrzenna i wiekowa to pojęcia powszechnie znane w gospodarce leśnej i fitosocjologii. Pojęcia te używane są też w metodyce monitoringu PMS siedlisk leśnych, jako metodzie określania oceny stanu zachowania siedlisk. Dlatego nie uznano za konieczne tłumaczenie w zarządzeniu powszechnie rozumianych pojęć.</p> <p>Usunięto z treści działania słowo „starych”. Nie określono udziału docelowego drzew obumierających i martwych, gdyż zakłada</p>
---	--

	<p>się, że będą wydzielały się na skutek naturalnych procesów niezależnych od gospodarki leśnej.</p>
<p>Uwaga do projektu zarządzenia do załącznika nr 5 <i>Działania ochronne i działania monitoringowe ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.</i></p> <p>W działaniach z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony dla siedlisk 9130 Żyznej buczyny, 9110 Kwaśnej buczyny i 9150 Ciepłolubnej buczyny storczykowej, wskazano, że działanie jest do wykonania jednorazowo w pierwszych latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Należy doprecyzować termin wykonania działania.</p> <p>Ponadto uzupełnienie stanu wiedzy powinno być przeprowadzone przed rozpoczęciem monitoringu siedliska. Analogicznie dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>, 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W działaniach z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony dla 9130 Żyznej buczyny, 9110 Kwaśnej buczyny i 9150 Ciepłolubnej buczyny storczykowej dokonano zmiany zapisu działania wskazując, że należy je wykonać w pierwszych 5 latach obowiązywania planu przed wykonaniem działań dotyczących monitoringu siedlisk.</p> <p>Również dla siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>, 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania dokonano zmian w działaniach nr 21 „Weryfikacja występowania i określenie stanu ochrony płatów siedliska 8210” oraz nr 22 „Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku 8310” wskazując, że działanie należy wykonać w pierwszych 5 latach obowiązywania planu.</p> <p>Na skutek uwagi poprawiono również termin przeprowadzenia pierwszego monitoringu siedlisk na 6 rok obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>
<p>Uwaga do uzasadnienia projektu zarządzenia, aby uwzględnić w większym stopniu fakt, że SDF w obecnej postaci nie zawiera wskazanego siedliska 9180, zawiera natomiast siedlisko 6210.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Rozszerzono opis uzasadnienia dla dodanego do SDF siedliska 9180 oraz usuwanego siedliska 6210.</p>
<p>Uwaga do dokumentacji planu wskazująca, że należy wyjaśnić rozbieżność w dokumentacji do siedliska 9110 Kwaśnej buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>): na stronie 19 w opisie siedliska wskazano stan zachowania w obszarze U1 natomiast stan zachowania wynikający z tabeli na str. 27 i 31 to U2.</p>	<p>Uwaga odnosi się do dokumentacji planu zadań ochronnych, do tabeli „Stan ochrony przedmiotów ochrony”.</p> <p>Uśredniona ocena siedliska jest oceną ekspercką uwzględniającą ocenę stanu zachowania dla wszystkich płatów siedliska w obszarze.</p> <p>Ekspert dokonując oceny zwracał również uwagę na procesy zachodzące w siedlisku, co wpłynęło na podwyższenie oceny ogólnej.</p>
<p>Uwaga do dokumentacji planu wskazująca na konieczność wyjaśnienia rozbieżności w dokumentacji dla siedliska 9150 Ciepłolubnej buczyny storczykowej (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>) w opisie na stronie 21 wskazano stan zachowania jako U1 natomiast z treści tabel umieszczonych na str. 47, 50, 51, 52, 53, 54, 55 i 57 wynika, że stan zachowania w obszarze to U2.</p>	<p>Uwaga odnosi się do dokumentacji planu zadań ochronnych, do tabeli „Stan ochrony przedmiotów ochrony”.</p> <p>Uśredniona ocena siedliska jest oceną ekspercką uwzględniającą ocenę stanu zachowania dla wszystkich płatów siedliska w obszarze. Ekspert dokonując oceny zwracał również uwagę na procesy zachodzące w siedlisku, co wpłynęło na podwyższenie oceny ogólnej.</p>
<p>Uwaga do dokumentacji planu wskazująca czy dla opisu siedliska 8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i> w obszarze na stronie 24 w której oceniono stan siedliska jako U1 nie powinno się wpisać jako oceny stanu XX, należy</p>	<p>Uwaga odnosi się do dokumentacji planu zadań ochronnych, do tabeli „Stan ochrony przedmiotów ochrony”.</p> <p>Uśredniona ocena siedliska jest oceną ekspercką uwzględniającą ocenę stanu zachowania dla wszystkich płatów siedliska</p>

uzasadnić dlaczego (lub skorygować) ocenę U1, skoro w tabelach na str. 64, 72 i 76 wskazano na ocenę U2.	w obszarze. Ekspert dokonując oceny zwracał również uwagę na procesy zachodzące w siedlisku, co wpłynęło na podwyższenie oceny ogólnej.
--	---

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie został uzgodniony przez Wojewodę Małopolskiego w dniu 20 maja 2015 r.